

Nemčija bo pomagala bolgarskim upravičenim zahtevam na Balkanu...

230 letnico bitke pri Poltavi, ko je ruska vojska pobila Švede, so praznovali večeraj v Moskvi. Nemški gospodarski minister dr. Funk se že dva dni mudi na Holandskem. Imel je več poslov s holandskim gospodarskim ter kolonialnim ministrom. Nemčija skuša Holandijo pridobiti, da bi ji prodajala surovine za svoje kolonije po pogojih, ki bi jih določila Nemčija. Potem bi Nemci dali Holandiji poročstvo o

Koncert Ženskega akademskega pevskega zbora

Snoči je bil v veliki, do kraja razprodani filharmonični dvorani koncert Ženskega akademskega pevskega zbora. Dekleta so pridno vadila vsi zimo ter so se v zgodnji pomladi lotila težavne naloge, ki so jo uspešno absolvirala: nastudirala so program, v katerem smo srečali kompozicije Gallusa, Adamiča, Osterca, Bravničarja, M. Tomca in Fr. Marolta. Spored je obsegal sledeče pesmi:

1. Gallus: Eripe me, Domine, Dvoglasi kanon. Opus musicum, IV. 45/2. del. — 2. Gallus: Pueri, concinite. Za 4 enake glasove. Opus musicum, I. 58. — 3. Adamič: Po slovesu. Novi Akordi, VI. (1907), št. 6. — 4. Tome: Romarska. Čerkveni Glasbenik, LIX. (1936), priloga 5-6. — 5. Tome: Glad. Edicija DPMZ, Mladinske pesmi, II. (1938). — 6. Tome: Kralj Matjaž. Edicija DPMZ, Mladinske pesmi, II. (1938). — 7. Ostrc: Mamica. Edicija DPMZ, Mladinske pesmi, II. (1938). — 8. Bravničar: Moj oča je rudar. Edicija DPMZ, Mladinske pesmi, II. (1938). — 9. Narodne pesmi: 8. Tome: Bogu zaročena. Panonija. — 9. Tome: Pisan vtič. Panonija. — 11. Stojni na gora visoka. Goriško. — 12. Marolt: Mrliška. Zilja. Rokopis, 1939. — 13. Marolt: Kukovca. Gorenjsko. Rokopis, 1939.

Za prvi nastop tega zbora je v ljubljani vladalo po pravici veliko zanimanje, kajti ni nam znano, da bi kje v sosednih deželah in drugod po svetu še obstojal podoben samostojen ženski pevski korpus. Nastop mladega inteligentnega zbora je z delavno prisotnostjo našega najboljšega zborovskega dirigenta Franceta Marolta le še pridobil na svoji privlačni moči. Kljub datumu, ki je za koncertno sezono dokaj nenavaden, je bila dvorana razprodana.

Pevke so pokazale izredno dober interpretacijski smisel poleg zelo dobre tehnične pevske zlozanosti. Zbor je zvenel sočno, nastrojenje je bilo — ob zasedenosti s samimi višjimi glasovi — na sluha skrajno dokaj nenavadno, pozneje si je znal

zbor podrediti avditorij ter ga pritegniti v svojo posebno specifično vokalnno danost. Izredno dober je material v nizkem altu, tudi srednji je zaseden lepo, dasi številčno nekoliko prebiko. Sopran je lep, motiljo je trije, štirje glasovi, ki so nekoliko rezki. Vzledna je agogika tega našega novega zbora, neverjetno disciplinirana je in inteligentna. Močno je ugajal subtilni smisel za diferenciranje med piano in forte, zametasta polnost v srednji legi, razpoloženju odgovarjajoča nostalgčna barvanost glasov ob nekaterih pesmih (»Glad«), lepa zlitost in na mig poslušna izvajalna podrejenost.

Zdi se, da je bil glavni namen prvega koncerta Ženskega akademskega pevskega zbora prikazati, do kakšne lepe stopnje se da spraviti pevski ensemble, ki sposoben vzgledno koordinira z dirigentom. Program je bil prav gotovo prirojen temu namenu ter je za znane stilske intencije vodje Franceta Marolta učinkoval dokaj izjemno. Kljub svoji divergentnosti pa ni učinkoval tuje, ampak sveže in zanimivo. Ne vem, ali sta bila komponista Bravničar in Osterca navzoča, menim pa, da če sta bila na koncertu, sta morala biti z izvedba svojih pesmi kakor jih je bil snoči podal ŽAPZ, v polni meri zadovoljna.

Ženski akademski pevski zbor je s svojim snočnim koncertom v veliki filharmonični dvorani popolnoma potrdil pričakovanja, ki so zbor s strani ožje poučene javnosti spremljala ves čas od ustanovitve. Ženski akademski pevski zbor bo po snočnem koncertu čez čas postal po vsem dojm sodeč eden vodilnih zborov ne le pri nas, ampak tudi v državi. Glasovni material je zelo dober, pevska discipliniranost odlična, tehnična zmogljivost že zdaj lepo ustrezajoča; nekaj nas je snoči presenetilo: kolosalen smisel za pravilno fraziranje, pozitiv, ki upravičeno daje upati, da bo zbor že v najkrajšem času sposoben vzgledno opraviti tudi najtežje naloge.

Snočni koncert je v vsakem oziru uspel odlično.

Ljubljana od včeraj do danes

Kljub znakom, ki so kazali, da se bo vreme že v kratkem izpremenilo, je ostalo še vedno pri starem. Oblake je posušil krepak sever, ponoči je bilo nebo že popolnoma jasno, jutro pa se je prebudilo sveže in prijetno s soncem, ki je bilo že navse zgodaj vroče. Spet bo dan, ki ga bodo srečni ljudje vsega lahko s pridom porabili za kopanje in sončenje.

Med nesrečami je na več nerodnih padcev

Včeraj so prepeljali v ljubljansko bolnišnico služkinjo iz hotela »Bellevue«, Anico Frankovič, ki je padla ter si poškodovala nogo.

Uradnica pri »Aloma Company«, Vlasta Rozmanova, je padla na Mestnem trgu ter si pri padcu prav tako poškodovala nogo.

Hče delavca pri Majdiču na Viru, Slavka Černivec, je padla ter si zlomila nogo.

S krompom se je oparila hčerka krojaškega mojstra iz Čirčič pri Kranju, Mira Zupanova.

Neznani kolesar je na Kongresnem trgu podrl Vladimirja Kovačiča, trgovskega javenca.

Pri podiranju dreveja se je poškodoval na glavi prihožnostni delavec Sinkovec Franc iz Krašnje.

Na cesti je padel sin železniškega premožarja iz Ljubljane, Ivan Brilej. Pri padcu si je poškodoval levo roko.

Na cesti je padel Matič Ivo ter si poškodoval desno roko.

Mlinar Mihael Kumar je padel s kolesa ter se potakel po glavi.

Stanku Urbasu, strojniku pri Kunstlju na Vrhniki, je padel pri delu v oko drobec železa.

Brezposelni usnjarski pomočnik Ferlan Ferdinad je padel s kolesa ter pri padcu dobil notranje poškodbe.

Sonja Benka, hčerka brivskega pomočnika, je padla ter se potakla po glavi.

Hčer posestnika s Primskovega pri Litiji, Mirco Hladovo, je pičil gad.

Zale lepo napreduje

Napredek na Zalah se je spet pokazal tudi z razpisom steklarskih, plesarskih, slikarskih in petarskih del, ki je objavljen v »Službenem listu«. Pri razpisih pa je mestna občina vpeljala novost, da ponudniki ne dobje več ozko omejenih proračunov in ponujajo popuste pri teh proračunih, temveč dobje le še točne opise in izmere razpisanih del, nato pa ponudniki sami določijo svoje cene. Monumentalno portalno poslopje Zal se bo v kratkem pokazalo v vsej svoji snežni belini, saj je zunanost že skoraj gotova in bodo pričeli že z deli v notranjosti. Velika molilnica je že pokrita, prav tako sta pa pokriti tudi dve kapelici in gospodarsko poslopje, ki bo prav učinkovito zaključevalo raznovrstnost Zal. Poleg tega je

dozidana že ena dvojna kapela in štiri posamezne kapelice. Med temi vzbujajo največje zanimanje nenavadna oblika kapelice, ki nas bo spominjala na starodavne gomile. Seveda bo pa vsa obložena z zemljo in zasajena. Zidajo še dve dvojini in dve posamezni kapeli, druge pa pridejo v kratkem na vrsto. Ker delo naglo napreduje, upamo, da bodo vsaj do Vseh svetih Zale že dodelane.

Podgane, gostilničar in gostje

Pred nekaj dnevi je v tej naši rubriki izšel dopis, o katerem smo se naknadno prepričali, da ni odgovarjal dejstvom. Na kraju samem smo se prepričali, da je gostilna na znani ljubljanski ulici v higienskem pogledu na popolnoma dostojni višini ter so bile informacije prej nekoliko zlohotne kakor objektivne. Konec krajev človek tudi ne more vedeti vsega, kar se godi v Ljubljani, pa se ti že lahko zgodi, da ti brez krivde čez pot kdaj skoči nagajivi škral, ki je večak v eni reči, v maličenu dejstev.

Nekaj za tiste di'ake, ki bi še letos radi služili vo sko

Dijaki, ki so bili na naboru leta 1938 in prej in ki imajo pravico na dijaški rok čl. 49 a točka 1 zakona o ureditvi vojske in mornarice, to je dijak, ki imajo najmanj višji tečajni izpit na gimnaziji ali realki ali so končali popolno srednjo strokovno šolo, s končnim izpitom, ki odgovarja višjemu tečajnemu izpitu — in ki želijo stopiti letos v kader, naj vložijo prošnjo za vstop v kader pristojnim vojnim okrožjem najdalje do 1. avgusta 4. l. Prošnjo naj prilože izpričevalo ali potrdilo o navedenih izpiti.

(Mva Dj. št. 12.268 z dne 6. julija 1929).

5 češn' e padel in se ubil

Stara vas pri Grosupljem, 7. julija. V naši okolici je letos izredno bogata češnjeva letina. Črnočešnje češnje so privabile na drevesa staro in mlado. Po njih se je zahotelo tudi 30 letnemu posestniku Vidicu iz Stare vasi. Imel je svojo češnjo ob cesti, bila pa je že precej stara ter imela suhe veje in je bila težko dostopna. Vendar pa Vidica to ni motilo in je splezal nanjo. Nesreča je hotela, da je bila veja, za katero se je prijel, suha in se je zlomila. Padel je na cesto, si zlomil tilnik in ključnico. Bil je na mestu mrtve. Pokojnik je bil ugleden in marljiv posestnik. Poročil se je lani in zapušča svojo žalujočo ženo.

Zahtevajte povsod naš list!

Skrivnost smrtne megle

»Meni ni nobene podaril, ko sem stopil na delo,« je zamrmral oni drugi, toda zdlo se je, da je nezaupljivost splahnela.

»Da, da, inženirji,« je spet zamrmral po kratkem času. »Njim gre boljše, kakor slehernemu izmed nas. Oni se le sprehajajo. Tudi mi bi se lahko. Seveda, moč kapitala, že vemo... Bogati starši in tako... sinček študira. Štiri leta se uči pijančevati, potem pa zna naenkrat poveljevati. Vse zna boljše kot mi.«

Udarila je ena. Le enkrat, čisto tiho in zategnjeno. Toda namah je vse skočilo pokonci in drlo proti vratom.

»Počakaj po končanem delu pred »Zlato zvezdo« name,« je še rekel Devornyjev sosed, nato pa izginil.

Pri vratih je Devorny spet zadel na inženirja.

»Zapomnite si točno pot,« ga je poučeval Michaud, med tem ko sta stopala skozi tovarniške prostore. »Jutri more iti že samo od sebe. Ko se na vaši merilni uri pokaže rdeča luč, ponovite še trikrat vse prijeme. Nato je konec. Petnajst minut odmora. Potem poiščite sobo, v kateri ste pravkar bili. Čim udari ura, morate takoj nazaj in takoj začeti z delom!«

Devorny je prikimal. Spet je stal ob svojem stroju. Spet stare... desno, levo..., minute, četrt ure, ure...

VI.

»Zlata zvezda«, ki je bil svojčas zelo obiskovan in zaradi pogostih pretepov celo zelo zloglasen lokal, je polagoma hiral, odkar je bilo prepovedano točenje alkoholnih pijač. Zatonj

12

je krčmar poskušal spraviti v svojo gostilno več življenja, čeprav je skoro za lastno ceno prodajal kosila in je poleg tega jemal na hrano stalne abonente. Kakor je bilo prej delavcu pri pitju whiskyja kaj malo mar, koliko je pri njem krčmar zaslužil, toliko bolj ga je sedaj jezilo za vsakih 10 centov, ki bi jih oni pri jedi zslušil. Navzlic temu pa je bila pivska soba na večer polna delavcev, toda to so bili le trudni ljudje, ki so se izkazali posebno s svojo potrpežljivostjo, — ker jim je bilo vseeno, če so ves večer presedeli pri kozarcu limonade.

V takih okoliščinah je seveda vzbudilo pozornost vseh, ko je Devorny truden do smrti in prav tako lačen in žejen, omahnil v krčmo in si že pri točilni mizi naročil dva kozarca limonade in zraven še košček cenene večerje. Iz začudenih in delno celo jeznih pogledov je detektiv takoj opazil, da je zagrešil napako. Moral bi se bil čuvati, da bi vzbujal kakršnokoli pozornost.

Kar se da ravnodušno se je ozrl po krčmi. Aha! Tam je že sedel mož, ki mu je danes opoldne daroval kos kruha.

»Prinesite mi jed tja na mizo,« je zaklical Devorny krčmarju. Nato pa je oddrsal počasi, z rokami v hlačnih žepih k svojem prijatelju. Z zadoščanjem je ugotovil, da so postali izprašujoči pogledi delavcev skoro ravnodušni, ko je enega med njimi prijazno pozdravil in se zraven njega usedel. Sedaj je imel priliko, da si je svojega prijatelja nekoliko pobliže ogledal. Koliko je neki star? Izgledal je kot kak štiridesetletnik, — velika krepka postava z robatimi potezami na obrazu, kateremu so čisto sive brke dajale neko mehko.

»Tukaj me imenujejo očeta Sama,« je povedal in preudarno žvečil svoj košček cigare. »Ime izvira še iz mojih mornarskih časov...« In tedaj je izvedel Devorny vse važno iz življenja očeta Sama. Izvedel je, da je bil prisiljen opustiti svoj

Belgrajska trgovska mladina v Sloveniji

Ljubljana, 7. julija.

V četrtek je iz Belgrada prispela v Ljubljano večja skupina belgrajske trgovske mladine z namenom, da si ogleda lepote in zanimivosti naše slovenske zemlje. Skupino dijakov, po številu 35, ki so absolvirali višjo trgovsko šolo, vodijo prof. Stevan K. Jovanović in člana šolskega odbora gg. Miodrag Dorović ter Zivko Colović. Izletnike so na postaji pričakali g. direktor Trg. akademije Pirjevec ter več profesorjev. Pod njihovim vodstvom so si izletniki ogledali našo belo Ljubljano. Obiskali so Narodni muzej ter si v njem ogledali zanimive priče slovenske narodne preteklosti. Napotili so se nato na ogled Narodne galerije in se tu seznanili s pomembnimi deli naših slikarjev in kiparjev. Morali so ugotoviti visoko stopnjo naše slikarske in likovne umetnosti. Seveda pa ne bi videli Ljubljane v celoti, če se ne bi povzpeli na ljubljanski grad. Od tu se jim je ob jasnem dnevu razprostrl krasen pogled na mesto, na Kamniške planine, Karavanke in Julijske Alpe. Včeraj popoldne so si privoščili kopanje v kopališču »Ilirija«, čeprav je bilo vreme za kopanje malo neugodno. Izletniki so bili iznenadeni nad lepoto našega mesta in gostoljubnostjo naših ljudi ter bi hoteli ostati v Ljubljani dalj časa, da jih njihova pot ne bi klicala dalje. Ogled mesta so včeraj zaključili z večerjo na vrtu hotela »Union«. V pogovoru z

voditelji ekskurzije smo imeli priliko spoznati krepko organizacijo belgrajske trgovske ustanove, ki se bavi z vzgojo trgovskega naraščaja. Višjo trgovsko šolo v Belgradu vzdržuje že skoraj petdeset let posebna ustanova belgrajske trgovske mladine; razni trgovci so tej ustanovi žrtvovali lepo premoženje. Šolski odbor sestavljajo razni trgovci, njegovi člani pa so tudi dijakji šole, ki so šolo odlično dovršili. Zanimivo je, da se trgovska mladina (vajenci, pomočniki, poslovojdje) izobražuje v tej šoli osem let, seveda v raznih večernih in nedeljskih tečajih, v katerih poučujejo razni strokovnjaki: predsedniki bank, sodniki in profesorji. Šola obsega pet let nižje in tri leta višje trgovske šole. Po dovršeni višji trgovski šoli gredo absolventi na daljše izlete: v Nemčijo, Romunijo, Grčijo, Carigrad ali po naši državi.

Danes dopoldne so odšli belgrajski izletniki v Kranj na ogled »Jugočeške«, v nedeljo si bodo ogledali Bled z okolico, v ponedeljek pa bodo obiskali Westnove tvornice v Celju, nakar bodo nadaljevali svoj izlet na Sušak, Split, Dubrovnik, Boko Kotorsko, Sarajevo in se vrnili z razširjenim obzorjem v Belgrad.

Bratskim belgrajskim izletnikom, ki so dobili pri nas najlepše vtise in izrazili zahvalo za gostoljubno sprejemstvo našim profesorjem, želimo na njihovi poti prijetne dneve.

Usoden seznam graške prostoziarske lože

Postal je neprijeten nekaterim mariborčanom, ki sedaj izstopajo tudi iz Rotary kluba

Maribor, 7. julija.

Mariborski meščani, ki niso slovenske narodnosti, so že pred vojno bili včlanjeni v raznih odličnih društvih v Gradcu. Posebno imenitno je bilo biti član graške prostoziarske lože. Tudi v povojni dobi so ostali člani te lože. Potem pa je prišel v Avstriji prevrat, ki je zadel tudi prostoziarske lože, ki so v Nemčiji razpuščene ter prepovedane. Saj so bile vse prostoziarske lože pod vodstvom Judov ter so imele zveze s svetovnimi judovskimi veličinami. Ni čuda, če je v Nemčiji sedaj zaprta pot do kariere vsakemu bivšemu članu prostoziarskih lož. Ista usoda je zadela tudi avstrijske lože, le da tam dolgo časa niso dobili seznamov članstva vseh teh lož. Nedavno pa so dobile nemške oblasti v roke seznam članstva graške lože. Ta seznam je bil poslan Gauleiterju Bürcklu in posledice so bile prav neprijetne. Cela vrsta mož, ki so do tedaj zavzemali vodilne pozicije, se je morala umakniti ter so postali spet navadni smrtniki. Usoden pa je bil seznam tudi za več Mariborčanov. Enemu je preprečil, da bi bil postal docent na vseučilišču na

Dunaju. Bil je poklican iz Maribora na Dunaj, pustil je tukaj dobro prakso in bil bi sedaj že imel službo na univerzi, če ne bi bilo fatalnega seznama, v katerem je bilo zabeleženo tudi njegovo ime. Drugi imenitni mariborski meščan je postal znan zadnje čase zaradi svojih zvez z močno tajno inozemsko organizacijo. Povzročil je namreč nekaterim svojim mariborskim znancem v inozemstvu velike neprimike ter bi bili skoraj izgubili svoja dobro doba zastopstva. Tudi ta meščan je bil v seznamu prostoziarske lože v Gradcu ter je izgubil sedaj svoje zaupno mesto pri omenjeni organizaciji. Pa še druge posledice so se sedaj pokazale. Nekateri mariborski meščani so bili člani tukajšnjega Rotary kluba. Ker pa je tudi rotarijstvo v Nemčiji prepovedano, so iz previdnosti — za vsak primer — izstopili tudi oni iz rotarijskega kluba v Mariboru. Prav tako je nastal kriza v znani mariborski »Šlarafiji«. To so posebna društva pivskih bratcev, ki so bila nekdanj v Nemčiji močno razširjena, sedaj pa so prepovedana. Zaradi tega izgubljajo tudi mariborska »Šlarafija« večino svojih članov ter bo menda v kratkem popolnoma likvidirala.

Sport v zadnji minuti

Švicarski delegat je na seji komiteta pri tekmovalju za Davisov pokal predlagal, naj bi se nekoliko izpremenila pravila v tekmovalju. Zdaj evropski narodji skoraj nimajo nobene šanse, da bi si osvojili to znamenito trofejo. Za napredek bi bilo potrebno, da bi v evropsko zono priklenili Avstralijo in Japonsko. Prvo leto naj bi bilo v tekmovalju šestnajst narodov, prihodnje leto pa naj bi se njihovo število skrcnilo.

Taisto Maeki, znameniti finski tekač, se je letos menda spril na to, da bo kar po vrsti podiral en svetovni rekord za drugim. Včeraj je v Helsinkih pretekel progo dveh milj v času osmih minut 35 sekund in dve desetinki. Drugi je bil Miklos Szabo, Madžar, ki je za progo porabil osem minut, 50 sekund in tri desetinke. Tretji je bil Tuominen v času 8 minut, 53 sekund in pet desetink, četrti pa šele Pekuri v času 8 minut, 54 sekund in 8 desetink. Vsi štirje so tedaj postavili v svojem času čase, ki so boljši od prejšnjega svetovnega rekorda.

Včeraj je bila v Wimbledonu odigrana že prva semifinalna tekma gospodov v dvojce. Nastopila sta Francoza Borotra-Brugnon proti Amerikancema Riggsu in Cookeju. Amerikanca sta zmagala brez posebnih težav z rezultatom 6 : 4, 3 : 6, 6 : 2, 6 : 3. Pri damah dvójce pa je par Jacobs-Yorke zmagal nad sestrama Lumb z rezultatom 6 : 0, 6 : 1.

Francoski lahkoatletski federaciji je uspelo, da je za svoje tekme 9. in 10. septembra, angžirala znana fimska atleta Makija in Pekurija.

Nekaj sijajnih rezultatov so postavili ameriški lahkoatletci na svojih letošnjih prvenstvenih tekmah v Lincolnu. V teku na 400 m zapreke je zmagal Cochrane, 51 sekund 2 des V teku na 100 metrov je zmagal Jeffrey v času 10 sek. 2 des., v teku na 110 m Batiste s časom 14 sek. 1 des., v skoku s palico Varoff 4 metre 36 cm, pri skoku v višino pa je zmagal Steers s ekokom 2 m 3 cm. Do velikega presenečenja pa je prišlo pri teku na 1500 metrov. Proti pričakovanju je zmagal Blaine v času 3 min, 51 sek. 5 des. Rideout je bil drugi. Fenske je bil tretji, Glen Cunningham pa šele peti.

Murska Sobota

Prispevek prosvetnim društvom v Sl. Krajinu. Kraljevska banska uprava je dodelila prosvetnim društvom v Sl. Krajinu lepe prispevke za postavitev prosvetnih domov in opremo društvenih knjižnic. Prosvetna društva, ki so bila deležna podpore, bodo dokazala s svojim delom, da so res vredna in potrebna pomoči od strani oblasti. Kajti prosvetna društva so v Sl. Krajinu žarišče prosvetno-kulturnega dela, kjer se mladina vzgaja po krščanskih načelih v ljubezni do svoje rodne slovenske-prekmurske zemlje. V prosvetnih domovih se mladina vzgaja v zavedne Slovence in ponosne Jugoslovane, ki nad vse ceniijo in ljubijo svobodo v svoji domovini Jugoslaviji. Prosvetni domovi in člani prosvetnih društev stojijo in bodo stali kakor granitna stena proti vsakemu tujemu in protikrščanskemu vplivu!

Velika tombola SK Mure. V nedeljo 9. t. m. popoldne ob 3 priredi SK Mura na igriščnem prostoru veliko tombolo. Marsikateremu se bo nasmejala sreča, ker bodo dobitki prav lepi. Med dobitki je 15 novih koles, 40 moških in ženskih ur, blago za moške in ženske obleke, različna posoda ter razne gospodinjske in gospodarske potrebščine. Vsega skupaj je 1500 dobitkov v vrednosti 30.000 din.

Trnovlje pri Novi Cerkvi dobe vodovod

Celje, 8. julija.

V ponedeljek bodo začeli v Trnovljah graditi nov vodovod, katerega si je vas želela že dolga leta. Vsačani so organizirali samopomoč, vendar pa svojih načrtov ne bi mogli izpeljati, če jim ne bi priskočila na pomoč banska uprava, ki je nakazala podporo v znesku 100.000 dinarjev. Prvih 30.000 dinarjev je že nakazala za začetna dela. Vsi vasačani brez izjeme pa bodo prispevali svoj delež s tem, da bodo prevzeli vožnje in druga dela. Vodo bodo zajeli v velikem studencu v Lipi.

mornarski poklic — strel v nogo mu jo je nekoliko ohromil — da je bil vdovec in da je imel odraslo hčer, ki se je zanimala za rejo kuncav, da se sam ne udeležuje političnih prptij, ker nobena stranka ne ustreza njegovim nazorom. Njegovi nazori pa bi bili tile:

Ko je pri svojem govoru prišel do tega mesta, je Devorny končno sklenil, da ga ne bo več poslušal, temveč bo rajši neopazno motril ostale ljudi. Hip nato pa se je dogodilo nekaj, kar je prikazalo očeta Sama v čisto drugačni luči.

Devorny je bil pravkar končal z jedjo. Čeprav je bila precej obilna, je še vedno čutil lakoto, pa se vendar ni upal še kaj naročiti. Sedel je podprt s kolemeom desne roke ob mizo, tih in se delal, kakor da bi poslušal očeta Sama. Njegova levica je visela ohlapno čez naslonjač in tedaj... natančno je čutil, kako se je nekdo te roke dotaknil in nalahno stasnil skupaj prste. Tedaj je začutil majken okroglast predmet v svoji pesti...

Devorny se ni zganil. Mirno je dejal »da, da,« ko je oče Sam to pričakoval, in prav tako samozavestno je dejal »ne-verjetno!« ali »za vraga!«, če je izraz Samovega obraza povedal, da je bil na mestu temu primeren izrek. V svoji dolgoletni dejavnosti kot detektiv je bil Devorny že navajen na najrazličnejša presenečenja. Večinoma se je potem ravnal po svojem nagonu. Tako je bilo tudi v tem primeru. Treba bi bilo dolgega logičnega premišljevanja, da bi ugotovil, zakaj je bilo boljše, da je tukaj, ko ni nikogar poznal, sprejel iz tuje roke majhen okroglast predmet in ni pustil, da bi drugi to pazili, namesto da bi enostavno vstal in nagovoril neznanca. Tokrat Devorny sploh ni premišljeval, temveč se je ravnal po nagonu

Od tu in tam

Sarajevska »Pravda«, glasilo JRZ, objavlja daljši članek o bodočem delovanju muslimanov. V tem članku pravi, da bodo vsi muslimani hodili po stopinjah pokojnega prometnega ministra in voditelja muslimanov dr. Mehmeda Spahie ter nadaljevali njegovo delo.

Na posredovanje ministra za socialno politiko Miloje Rajakovića so se začela v Beogradu pogajanja med lastniki opekarn in stavkajočimi delavci. Poprej namreč lastniki niso hoteli ničesar slišati o povišanju mezd. Pri skupnem sestanku med zastopniki opekarnarjev in delavcev je zastopnik socialnega ministristva predlagal kompromisno rešitev s tem, da bi bili na delo takoj vsi tisti delavci, ki so zaposleni pri pečen. Delavci pa so ta predlog odbili, češ da bi se s tem že napol predali v roke opekarnarjev. Prej, dokler se ne sklene nova kolektivna pogodba, delavci ne bodo prišli na nobeno delo. Nazadnje je posegel vmes socialni minister osebno in povabil k sebi obojne zastopnike. Kakšen bo rezultat tega posredovanja, pa se bo šele videlo.

25 letnice, ko je bila na posvetu vodilnih avstrogrških državnikov sklenjena vojna napoved Srbiji, so se spominjali prestolniški časopisi na včerajšnji dan. Po sarajevskem atentatu na prestolonaslednika Ferdinanda je dunajski vojaška kamariča takoj sklenila predlagati vladi vojno napoved Srbiji češ da je prišel tedaj primerni trenutek, da se mala slovanska država uniči. Sprva se je madžarski ministrski predsednik Tisa protivil vojni, pozneje je pa odnehal, nakar je bilo na ožji vladni seji 7. julija 1914 sklenjeno, da se pošlje Srbiji tako oster ultimatum, da ga Srbija ne bo mogla sprejeti, nakar bo sama od sebe sledila vojna napoved. Da bi pa svet zavedli v zmotno, so se takrat vsi vodilni ministri odpravili v Dunaj in odšli na običajni letni dopust. Dejansko je bil ultimatum izročen srbski vladi šele 23. julija.

Dvesto novih zgradb je zraslo iz tal v Beogradu v prvem letošnjem polletju. Beograd se torej lahko postavi s številkami, ki kažejo, da se mesto tako naglo razvija, kakor skoro nobeno bližnje mesto ne. Če bo šel razvoj tako naglo naprej, ne bo dolgo, ko bo Beograd že štel čez pol milijona prebivalcev. Sicer so se tudi druga jugoslovanska mesta naglo razvijala po osvoboditvi, zlasti Zagreb, Ljubljana in Split, vendar pa tekme z Beogradom ne vzdrži nobeno imenovanih mest. V Beogradu se zazidava v prvi vrsti središče, med tem ko je ostala neposredna okolica mesta skoraj zapuščenja. Prebivalci teh okrajev so se že večkrat obrnili na begradskega župana s prošnjo, naj bi mestno poglavarstvo posvetilo kaj pozornosti tudi okolici. Zlasti se pritožujejo zaradi slabih cest, slabe razsvetljave in predragih avtobusnih in tramvajskih zvez.

Nepismenosti in kulturne zaostalosti je v Bosni in Hercegovini v mnogih primerih krivja tudi brezbriznost staršev do šole. Na svojem zborovanju so učitelji drinske banovine ugotovili, da je skoro 50% šolobveznih otrok, ki ne prihajajo v šolo, čeprav jih ne ovirajo niti prevelika oddaljenost niti prevelika revščina. Zato so učitelji sprožili predlog, naj bi se pravica kaznovanja malomarnih staršev prenese iz občin na okrajna glavarstva, sicer bo vsak trud za dvig splošne ljudske kulture v Bosni nemogoč.

Vsa družina je zbolela, ker je jedla meso bolnega vola v vasi Deseti pri Sabcu. Kmetu Joviću je zbolel vol. Preden pa je poginil, ga je kmet zaklal, meso pa razdelil med prijatelje in ostale vaščane. Nekaj dni potem pa je nenadoma zbolel Jovićeve sin. Prepeljali so ga v bolnišnico in ugotovili, da se je razvila v njem bolezen, ki jo je prenesel nase z volovskim mesom. Kmalu za njim so zboleli še drugi člani te rodbine. Jovićeve sin je po enem dnevu umrl, nakar se je vseh vaščanov, ki so jedli meso, polastil tak strah, da so v trumah prihajali v bolnišnico v Sabcu in zahtevali, da jih cepijo proti bolezni. Zdravnikom se je posrečilo, da so večino bolnikov že spravili iz smrtnih nevarnosti.

Iz žalosti za sinom, ki je pred štirinajstimi dnevi skočil pod vlak, se je obesil trgovec Mitlić iz Niša. Mož, ki je bil znan kot veseljak, je imel nesrečo s svojimi sinovi. Pred letom je eden od sinov tako nesrečno stopil iz vlaka na domači postaji, da ga je spodneslo, nakar so mu kolesa odrezala obe nogi. Pred štirinajstimi dnevi pa se mu je vrzel pod vlak drugi sin, ki je bil namenjen za naslednika v trgovini. Vrgel se je bil namreč pod vlak in umrl. To je očeta tako potrla, da se je začel izogibati sleherne družbe, postal molčeč in zaprt sam vase. Končno pa je tudi on sklenil svoje življenje s tem, da se je obesil.

Film, ki ga bodo vrtili na svetovni razstavi v Newyorku, so začeli sedaj snemati tudi v Dalmaciji. Najprej so posneli lepote Južne Srbije in Bosne. Od Dalmacije pridejo v pošto Split, Vis, Dubrovnik in Kotor. Na vrsto pa pridejo še Hrvatsko Primorje, Hrvatsko Zagorje in Slovenija. Film bodo pozneje sinhronizirali z godbo, ki jo je skomponiral skladatelj Gotovac iz narodnih motivov. Film se bo imenoval »Jugoslavija vas vabi«.

Kar 300 vlomov je imel na vesti vlomilec Alojzij Strmšek, ki se je bil pred štirimi dnevi obesil v zaporih zagrebške policije. Strmšek je pred leti izgubil službo, nato se pa kmalu seznanil z neko poročeno žensko, ki je kazala veliko veselje do tega, če ji je prijatelj dovolil in prinašal darila. Strmška je to poznanstvo spravilo s polti, da je začel vlačiti. Najrajši je odnašal denar in dragocenosti. Skoraj tri leta mu je bila sreča zvesta, da je vselej neopažen ušel zasledovalcem. Polcija ga v svojih zapisnikih še ni imela zabeleženega, zato mu tudi na sled ni prišla. Šele slučaj ga je izdal. Tako je prišel v ječo, kjer je prostodušno izpovedoval svoje grehe in priznal prvi dan 50 vlomov. Prosil pa je policijo, naj mu da mir, da se bo spomnil vseh vlomov, katere bo popisal na list. Tisto noč pa je sklenil račune nad samim seboj in se obesil. Polcija je po prstnih odtisih, ki jih je Strmšek puščaj na vlomih za seboj, ugotovila, da jih je izvršil kar skoraj 300. Strmšek je bil doma iz Konjic.

S kroglo v glavi živi že eno leto delavec Gju-ro Krgan iz Slavonskega Broda. Krgan se je vmešal v prepir med štirimi svojimi tovariši, ko je eden med njimi nenadoma potegnil samokres in ustrelil. Krogla je zadela Krgana v čelo, predrila lobanjo in običajna nad levim ušesom. K sreči ni krogla nič poškodovala možganov. V bolnišnici se je Krgan pozdravil, kroglo pa mu zdravniki niso upali vzeti ven. Le kadar se vreme spreminja občuti delavec bolečine nad ušesom. Sicer pa mu zdravniki prerokujejo še dolgo življenje.

MEDNARODNE TEKME V ROKOBORBI

Kočevske težave in njih krivci

V našem listu smo prinesli dne 3. julija t. l. na 14. strani s istim naslovom članek o kočevskih težavah.

Mestna hranilnica v Kočevju nam z ozirom na naše poročilo o krivdi pošilja sledeče poročilo, ki ga lojalno prinašamo:

Mestna hranilnica v Kočevju je stala na stališču, da do končne sodbe Stola sedmorice v Zagrebu v odškodninskem procesu Po 93-38, ki ga vodi proti bivšemu podpredsedniku dr. Ivanu Sajovicu, odvetniku v Kočevju, napram Iliu Jožefu, zasebn. uradniku v Beogradu, Tomitschu Eduardu, posestniku in gostilničarju v Kočevju, ter dr. Maurerju Vilku, javnemu notarju v Kostanjevici, za znesek 1.500.000 din, ne priobčuje v listih ničesar. Hranilnica ugotavlja, da je izšel članek v »Jutru« dne 4. jun. 1939 pod naslovom »Odmev kočevske gospodarske katastrofe« brez njene vednosti in njenega sodelovanja, prav tako naslednji članki. Nasprotno so zopet izšli članki, oziroma popravki na članek v »Jutru« z dne 4. jun. 1939. Da pa ne bi iskanja na levo in desno, ugotavlja Mestna hranilnica v Kočevju v likvidaciji sledeča dejstva:

1. S sodbo okrožnega sodišča v Novem mestu Po 93-38-82 so bili prej imenovani gospodje obsojeni, da nerazdelno plačajo Mestni hranilnici v Kočevju 1.400.000 din s 5% obrestmi od 22. aprila 1936 dalje ter so dolžni povrniti Mestni hranilnici na pravnih stroških 42.368,50 din, postranski intervijenti občini Kočevje-mesto pa znesek 23 tisoč 616,90 din, vse v 15 dneh pod izvršbo. Proti tej sodbi so se pritožili toženci na apelacijsko sodišče v Ljubljani.

2. Predsednik Merkantilne banke v Kočevju je bil od leta 1922. do 1927. veletrovec g. A. Kajfež. Imel je tudi večino akcijskega kapitala, to se pravi, on je lahko na običnih zborih s svojimi glasovi vsak predlog sprejel ali pa zavrgel. Prokurist v Merkantilni banki je bil Kajfežev svak gosp. Ili Joško.

3. Od leta 1924. je bil župan mesta Kočevja dr. Ivan Sajovic, odvetnik v Kočevju, in to do leta 1928.

4. V ravnateljstvu Mestne hranilnice v Kočevju je bil od leta 1922. do 1927. Kajfežev svak g. Ili Joško. V upravnem odboru Mestne hranilnice v Kočevju je bil od leta 1923. do 1927. gosp. Anton Kajfež, predsednik Merkantilne banke. Isti je bil v letu 1922 predsednik upravnega odbora. 1923 pa namestnik predsednika upravnega odbora v hranilnici. V ravnateljstvu Mestne hranilnice je bil od leta 1924. do 1927. g. dr. Ivan Sajovic, odvetnik v Kočevju, ter v istih letih podpredsednik upravnega odbora hranilnice. Poleg imenovanih so bili v Mestni hranilnici in Merkantilni banki še razni Nemci kot Röhel Josip in Tomitsch, ki so bili istočasno odborniki hranilnice in banke.

5. Kar se pa tiče nalaganja v Merkantilno banko, pa sodba okrožnega sodišča v Novem mestu med drugim ugotavlja sledeče: »Da bi bili toženci nakazovali denar Merkantilni banki in podpisovali kasabone osebno razen v primerih, potrjenih za prve tri tožence po izpovedbah gornjih prič, katerim sodišče ne odreja vere, se tožence ne da ugotoviti, vendar je ugotovljeno po izpovedbah prič Fritz Eme, Truger Huberta, Jeretina Josipa in Bartelme Henrika v zvezi s cit. revizijskimi poročili, da se o posameznih naložbah pri Merkantilni banki in sejah ravnateljstva sploh ni sklepalo. Da bi toženci za naložbe ne vedeli, tega ne trdijo, nego nasprotno pritožence to izrecno priznava, češ da so nalagali odvisni denar v Merkantilno banko v zaupanju, da pospešijo gospodarstvo okraja in da je tam varno naložen. Ugotovljeno je po sejhni zapisnikih tožničenega ravnateljstva z dne 18. julija 1922., 7. novembra 1924., 26. februarja 1926., 16. dec. 1926., 26. marca 1927., da se je v navzočnosti tožencev — glede prvotožencev, počenši s 7. novembrom 1924 — poročalo o stanju naložb pri Merkantilni banki in se je prečitala tudi višina vlog, tako da so obtoženci kot člani ravnateljstva mogli in morali poznati stanje teh naložb kakor tudi za način poslovanja s kasaboni, in morali tudi vedeti, da je to postopanje protistatutarno in da spravlja s tem tožnico v nevarnost, da naložbe izgubi. (Glej priznanje prvotožencev na listu 13.)

Pri tem ni prezreti okolnosti, da je bil drugotoženeц prokurist Merkantilne banke, tretjetoženeц in četrtotoženeц pa tudi član Merkantilne banke in ker je ugotovljeno zgoraj, da so prvi trije toženci v posameznih primerih le podpisali po en bon, je na dlani, da so se s tem poslovanjem strinjali in opustili sklepanje o naložbah v sejah, nego dopuščali nalaganje na način, kakor je obrazloženo zgoraj, in tako pripomogli vsi k protistatutarnim naložbam pri Merkantilni banki. Da so se toženci zavedali nevarnosti naložb pri Merkantilni banki, je videti po okolnosti, da so 7. aprila 1927 pri seji ravnateljstva ob navzočnosti drugotožencev soglasno sklenili, da mora Merkantilna banka polagoma vrniti vse preko 3 milijone dinarjev naloženi denar. Ker pred 13. junijem 1925 novi tožnični statuti po nadzorni upravni oblasti niso bili odobreni, so bili do tega dne po starih pravilih zneski naloženi protistatutarno, pa čeprav bi bilo to le začasno in bi teh naložb tedaj nadzorna oblast že iz tega vidila ne mogla odobriti.

Da so toženci morali vedeti, da spravlja naložbe pri Merkantilni banki, pa če bi šlo le za začasno nalaganje, v nevarnost, sledi tudi iz okolnosti, da so pretežno večino za to razpoložljivih vlog dopustili nalagati le pri enem zavodu in je zlasti drugotoženeц kot prokurist tega zavoda moral biti poučen o solidnosti istega, deloma tudi tretje- in četrtotoženeц kot član njegove uprave, neglede na to, da je upravska oblast že leta 1923. (dopis 24. sept. 1923, list 34-1) naložbo pri Merkantilni banki kot previsoko gajala in tega sklepa ni nikoli preklcala. Dolžnost tožencev kot članov ravnateljstva in mandatarijev tožnice je torej bila, da bi tako naložbo opustili, odnosno se pravočasno uprli protistatutarnemu nalaganju tožničenega denarja pri Merkantilni banki in ne brez graje jemali poročila o podatkih teh vlog na znanje, kakor so to znali storiti že prekasno na seji 7. aprila 1927.

Ne gre za to, ali je vsak posamezni toženeц aktivno povzročil posamezne naložbe, temveč koliko je bodisi ob pasivnem vedenju kot član ravnateljstva vede dopuščal, da se je s protistatutarnem nalaganjem tožničenega denarja nadaljevalo in kot tožnični mandatator sozapravil izgubo vložene vste. Ker pa je tedaj ugotovljeno, da so toženci vedeli za poslovanje s kasaboni in naraščanje vlog pri Merkantilni banki odobraval in opuščali ukrepe za odpravo teh pomanjkljivosti, je na dlani, da so vsak zase kršili tožnična pravila in določbe hranilnične regulativa in odgovarjajo za škodo, povzročeno s tem ravnanjem tožnici (§ 25 starih, oziroma

21 novih statutov, 19. hran. regulativa. §§ 1294, 1298, 1301 o. d. z.)

Ker se pa večji ali manjši del krivde posameznega tožence ne da ugotoviti, odgovarjajo za škodo vsi solidarno (§ 1202 o. d. z.). Na tem nič ne spreminijo ugovori tožencev, da je dala trdka Antona Kajfeža jamstvo na podlagi zadolžitve z dne 18. junija 1927, ker se je v zadevi Cg I 7-29 navedena zadolžnica izkazala kot neveljavna.

Tudi vključba kavcijske hipoteke pri nepremičninah Premoženske uprave mesta Kočevja za znesek 15 milijonov din ne more na stvari nič izpremeniti, ker bi bila tožnica za to izgubo v tozadevnih naložbah tudi ob nadaljnjem obstoju te vključbe še vedno oškodovana.

Tudi vključba kavcijske hipoteke pri zemljiščih Merkantilne banke ne more na stvari nič spreminiti, ker zaradi konzorcijskih pogodb tožnica iz te kavcijske hipoteke ni sprejela za naložbe ničesar, neglede na to, da bi se z morebitno realizacijo teh nepremičnin škoda znižala le delno in ne nad 1 milijon din.

6. Premoženska uprava mesta Kočevja je bila na javni dražbi 21. aprila 1939 skupno s Kajfeževim posestvom (izvzeta je samo vila) prodana za 3 milijone 200.000 din, torej za manj kolikor je preje Premoženska uprav plačala samo za Kajfeževu posestvom. V resnici je bila na mestnem premoženju vključena hipoteka v korist kočevske hranilnice za 15 milijonov. Toda vključiti bi se dala hipoteka 40 milijonov, od česar pa vlagatelji ničesar ne morejo imeti, če isto premoženje ne predstavlja vključene vrednosti.

8. Konzorcijske pogodbe sklenjene s trdtko Kajfež ter podpisane po njegovem svaku dr. Ivanu Sajovicu, odvetniku v Kočevju, v imenu Mestne hranilnice kočevske, so dopuščale otvoritev konkursa na trdtko A. Kajfež. Konkurs bi moral prijaviti po že dosedanjih ugotovitvah trdtko A. Kajfež sama. Prijavili so ga pa konzortiji in sicer Zadruga gospodarska banka v njih imenu. Drugi konkurs sta pa prijavi sodišču Zadruga gospodarska banka ter Hranilnica Dravske banovine. To so zaenkrat dejstva. Če bodo ugotovitve pri sodišču z ozirom na sodbo Po 93-38-82 »premenjene«, bomo radevolje iste zaradi objektivnega poročanja javnosti »poročili«.

Športne vesti

Jutrišnji športni spored v Ljubljani. Jutrišnji športni spored za Ljubljano ni bogve kako bogat in zanimiv, vendar pa bo našim nedeljskim obiskovalcem nudil dovolj zabave in lepe tekme.

Na igrišču Ljubljane bosta jutri popoldne dve tekmi, in sicer povračilna tekma med našim ligasem SK Ljubljano in SK Marson, ter prvenstvena tekma med juniorji Ljubljane in juniorji Maribora.

Prva tekma gre za slovenski pokal in obeta prav lep šport. Prejšnjo nedeljo so se Marsovi proti ligasu držali prav dobro in so izgubili komaj z 1:2. Še lepša pa bo predtekma. Ljubljana in Maribor bosta preizkusila, kdo ima boljši nogometni naraščaj. Ta tekma bo nedvomno še mnogo bolj borbeno in zanimiva, saj gre za juniorsko prvenstvo LNP.

Pedletnica STK Most. Na igrišču Ilirije proslavi jutri STK Moste svojo petletnico, in sicer z juniorskim pokalnim turnirjem pri katerem sodelujejo mladinska moštva SK Marša, SK Mladike, SK Svobode in seveda tudi SK Moste.

Spored je naslednji:
Ob 9.30 Marš : Svoboda;
Ob 10.30 Mladika : Moste.

Turnir se popoldne nadaljuje, in sicer nastopita ob 16.30 oba dopoldanska premaganca, ob 17.30 pa oba zmagovalca. Za turnir je jubilar TSK Moste dal dva lepa pokala.

Državno prvenstvo v kajaku. Jutri bo na Bledu tretje državno prvenstvo s kajakom na mirnih vodah. Za letošnje prvenstvo so prijavljeni vsi naši najboljši veslači. Za naslov državnega prvaka bo torej zlasti ostra borba, ki bo še poudarjena zaradi tega, ker bo vrstni red tekmovalcev zelo verjetno tudi odločal kdo izmed naših kajakistov bo šel prihodnje leto v Helsinke na olimpijske tekme.

Wimbledonski turnir. Včeraj je bilo končano moško teniško prvenstvo v Wimbledonu. V finale sta se placirala dva Amerikanca: Riggs in Cooke. Riggs je bil, kakor je bilo pričakovati, boljši, in je premagal svojega rojaka v petih setih z 2:6, 8:6, 3:6, 6:3, 6:3. Mladi Riggs je torej prav dobro v Wimbledonu zamenjal svoja znamenita rojaka Budgeja in Vinesa, ki sta zmagovala v prejšnjih letih.

Po pisanju hrvatskih dnevnikov bo torek, dne 11. julija, pomemben dan za razmere v našem jugoslovanskem nogometu. Jugoslovanska nogometna zveza ima namreč vsak terek svoje redne seje; na prihodnji torkovi seji pa v Zagrebu pričakujejo, da bodo sprejeti važni sklepi o reorganizaciji našega nogometa. V načelu gre za razširitev avtonomije posameznih podzvez in tokrat tudi za zmanjšanje števila podzvez. To je bila tudi glavna vsebina razgovorov med predstavnikom INZ dr. Andrejevičem in zagrebškimi predstavniki LNP in HSS.

Po sedmih letih pojasnjen požig

Oražem Marija je imela v Veliki Lašnji s slamo krita hišica, ki je bila zavarovana pri dveh ljubljanskih zavarovalnicah za 5500 din. Hišica je 4. junija 1932 do tal pogorela in je Oražmova prešla izplačano zavarovalnino, ker takrat niso mogli ugotoviti krivca požiga, kakor tudi ne pravega zasnoveatelja načrta za požig. Sprva je bila požiga osumljena lastnica hišice Marija Oražmova. Ta je dokazala svoj alibi in je navajala, da je bila že od 3. aprila omenjenega leta zdoma, ker se je preselila k svoji hčeri Mariji omož. Hvastja na Stožice. Zaradi pomanjkanja dokazov je bilo kazensko postopanje proti njej nato ustavljeno in Oražmova je dobila zavarovalnino izplačano.

Nastali pa so v družini hudi prepri, ki so letos odkrili pravega požigalca. Obnovljena preiskava je ugotovila, da je hišico zažgal oženjeni čevljar iz Novih Jarš France Benedik in da ga je k temu nagovorila 51 letnica železničarjeva žena Hvastja iz Stožic. Hišo pa mu je pokazal njen mož Ludvik Hvastja. Vse je izdal zaradi nekega prepira nezakonski sin Marije Hvastja Oražem Franc. Benedik je požig priznal, Hvastja Marija je vse

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometer sko stanje	Temperatura v C°	Relativna vlažnost v %	Oblačnost v %	Veter (smernost, jakost)	Pada- vine m/m	Vrsta
Ljubljana	767,0	27,0	15,2	82	0	0	—
Maribor	770,0	26,0	14,0	90	5	0	6-0 dež
Zagreb	765,1	28,0	13,0	70	6	SW,	—
Belgrad	764,0	30,0	16,0	70	0	0	—
Sarajevo	764,0	27,0	13,0	70	5	0	—
Vis	763,0	27,0	17,0	60	4	NNE,	—
Split	763,0	31,0	19,0	60	3	0	—
Kumbar	761,9	29,0	21,0	70	0	NE,	—
Rab	763,0	28,0	21,0	50	5	0	—
Dubrovnik	761,0	27,0	18,0	70	0	NE,	—

Vremenska napoved: Večinoma jasno in zelo toplo vreme.

Koledar

Danes, sobota, 8. julija: Elizabeta.
Nedelja, 9. julija: Nikolaj in tovariši.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarnice: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 4; mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal od sobote od 8 zvečer do ponedeljka do 8 jutraj mestni zdravnik dr. Ciber Fran, Srbska ul. 71, telefon štev. 36-41.

Nova maša v cerkvi sv. Jožefa. Jutri ob 10 bo v jezuitski cerkvi daroval prvo sv. mašo g. Anton Hočevar. Slavnostni govor bo imel superior g. p. Paté D. J.

Stavbna zadruga »Bežigraski dom« priredi v soboto 8. julija in v nedeljo 9. julija, obakrat ob pol 9 zvečer pri sv. Kristofu na Tyrševi cesti veseloigro »Pri bolem Konjičku«.

Prostovoljna gasilska četa v Šmartnem (samarjanski oddelk) priredi v nedeljo 9. julija ob 15 obrambno vajo z aeroplanskim napadom. Pri vaji sodelujejo gasil. čete šmarnskega okrožja. Po obrambni vaji ob 16 je pričetek vrtno veselice s srečolovom.

Prosvetno društvo Trnovo priredi osemndnevni avtobusni izlet v Italijo, združen z romanjem v Rim, v dneh od 13. do 20. avgusta t. l., po sledeči poti: Ljubljana, Postojna, Gorica, Padova, Firenze, Rim, Asissi, Rimini, Padova, Benetke, Udine, Trbiž, Jesenice, Ljubljana. Daljši postanki so v Rimu dva dni, v Benetkah en dan in pol in v Firenzi en dan. Ogledali si bomo vse zanimivosti pod vodstvom g. prof. Anžiča. Potovali bomo v najmodernešem odprtem avtobusu, prenočevali v hotelih. Celokupna vožnja, prenočišča in kolektivni potni list stane 900 din. Na razpolago je še par sedežev. Podrobna pojasnila dobite vsak ponedeljek, sredo in petek od 7 do 9 zvečer v društvenem domu: Karunova ulica 14, kjer je sprejemajo tudi prijave. Prijavite se pa lahko tudi telefonično na št. 25-73.

KONJSKE DIRKE

v nedeljo 9. julija ob 15. ur na vojaškem vežbališču poleg aerodroma. Dohod iz Zaloške ceste pri hiši številka 26 tik banovinske umobolnice

Med ameriškimi Slovenci

Iz Erie Jezera pri Clevelandu so potegnili truplo mladega Louisa J. Strnada, starejšega sina pionirske družine Alojzija in Josephine Strnad, starega 32 let, ki je utonil, ko se je prevrnil čoln. Bil je poročen in zapuščal ženo, tri otroke, starše, brate in sestre. — Umrl je Martin Arko, doma iz vasi Podklanc pri Sodražici, ki je prišel v Ameriko že pred 35 leti. Zapuščal setro in več sorodnikov. — V New Philadelphia, O. je umrla rojkinja Mary Fiser, rojena Ribnikar, v starosti 53 let. Podlegla je mrtvoudi. Pokopnica je bila doma iz Praprotnice pri Kranju na Gorenjskem in je živela v Ameriki 18 let. Zapuščala moža in tri hčere. — V Clevelandu je v bolnišnici umrl rojak John Martinak, ki je stanoval na East 160th St. Umrl je v starosti 51 let. Doma je bil iz Cerklj pri Kranju na Gorenjskem in je bil tukaj 33 let. — V Clevelandu, O. je bil precej hudo poškodovan rojak Louis Malich z Burnside Ave., in sicer, ko je prekal križišče Rd. in St. Clair Ave. Zadel ga je avtomobil, katerega voznik je bil pijan. — V Calumetu, Mich. se je nedavno mudil jugoslovanski konzul iz Chicago g. Peter Cabrič, ki je ob tej priliki zročil odlikovanje jugoslovanske vlade tukajšnjemu pesniku in pisatelju Matiji Sojatu. Odlikovanje je red Jugoslovanske krone, katerega je jugoslovanska vlada že lansko leto namenila omenjenemu rojaku, a se odlikovanje ni moglo izročiti zaradi raznih ovir. — V Rock Springsu, Wyo. je med delom v premožovniku U. P. C. družbe zadela železna vrv, ki vleče vozilke po »slopuc«, Jožeta Faigla in ga vrgla preko rova ob steno s tako silo, da mu je zlomilo ključnico ter levo nogo in ga močno poškodovalo po glavi in prsih. Odpeljan je bil v bolnišnico Wyoming General.

priznala, navajajoč, da je sklenila zaradi pomanjkanja zažgati materino hišico, tako bi dobila za varovalnino. K požigu je nagovorila Benedika, ki je bil leta 1932 pri Hvastjevih na hrani. Obiljubila mu je primerno nagrado. Tretji, Ludvik Hvastja, je zanikal krivdo, za načrto požiga ni vedel, Benediku pa je pokazal hišico v Vel. Lašnji.

Zaradi zločina požiga je mali senat obsodil Benedika Franca na tri mesece strogega zapora in 120 din denarne kazni. Ludvika Hvastja na en mesec zapora in 60 din denarne kazni. Ta dva sta bila obsojena že 5. maja. Včeraj pa je bila obsojena Marija Hvastja na tri mesece strogega zapora in 120 din denarne kazni. Vsi pogojno za dve leti.

Poleg političnega si skušajo nekatere države zagotoviti tudi Gospodarsko prijateljstvo s Slovaško

Ta teden je bilo v Bratislavi sklenjenih nekaj dogovorov med Slovaško in Italijo. Za italijansko vlado jih je podpisal trgovski minister dr. Giuseppe Enea, za slovaško vlado pa podpredsednik stalnega trgovskega zastopstva za sklepanje trgovinskih pogodb dr. inž. Peter Zatl'ka. Dogovore pa bosta podpisala tudi še v Rimu italijanski zunanji minister grof Ciano in slovaški poslanik v Rimu dr. Zvrškovec. Kakšen pomen imajo za obe državi ti dogovori, se bo kmalu pokazalo. Zaradi njih se bodo trgovinski odnosi med Italijo in Slovaško gotovo izboljšali. Sklenjena je tudi pogodba za izmenjavo blaga med Slovaško in albanoslovaško carinsko unijo ter izdelami italijanske Vzhodne Afrike. V okviru te pogodbe so določene količine blaga, ki ga bosta obe državi dobavljali druga drugi. Glavnim slovaškim izvoznim proizvodom se je na ta način odprla velika možnost prodaje v Italiji, pa tudi italijansko blago bo na Slovaškem imelo dobro ceno, ker pravijo, da bo tudi po kakovosti prvostveno.

Sladkor, cement, celuloza

Slovaška ima kot kmalu ne katera država toliko površino in razmeroma tako malim številom prebivalstva izredno dobro razvito industrijo. Med glavne industrijske proizvode je treba na Slovaškem šteti sladkor, cement in celulozo. Na Slovaškem se danes 12 tovarn, v katerih pridelujejo sladkor. Po svetovni vojni se je proizvodnja sladkorja tem dvignila za 20 do 30 odstotkov in je leta 1937-38 znašala 88.416,3 tone. Površina zemlje, na kateri pridelujejo sladkorno peso, je leta 1936 merila 20.216 hektarov. Če upoštevamo, da bodo Slovaki na leto sami porabili doma 35.000 ton sladkorja, vidimo, da bi sladkorja ostalo še mnogo za izvoz. V načrtu pa imajo še dvig proizvodnje sladkorja, odvisno pa bo to od razpoložljivega kapitala in od ureditve mednarodne sladkorne trgovine.

Celulozo so na Slovaškem leta 1919 proizvedli 40.000 ton, lansko leto pa 115.000 ton. V resnici bi morala biti ta številka še večja, če upoštevamo one količine celuloze, ki ja pridelajo v kombiniranih tovarnah in ki jo uporabljajo za pokritje lastnih potreb pri izdelovanju papirja. Celotna proizvodnja celuloze znaša gotovo okoli 160 tisoč ton. Slovaška industrija celuloze je pokrila v bivši češkoslovaški državi do 80 odstotkov domače in izvozne potrebe. Danes pa, ko je Slovaška samostojna država, je ta industrija postala etodototno izvozna industrija, ker tovarne papirja, v kolikor jih je na Slovaškem, za svoje potrebe same pridelujejo celulozo, kolikor je potrebujejo. Prav zaradi tega je ta industrijska panoga zelo važna za Slovaško, ker ji prinaša prav tako devize, kot jih prinaša sladkor. Uvoz volne, bombaža, kavčuka in mnogih drugih surovin zavisi mnogo od tega, koliko celuloze bo Slovaška izvozila. Leta 1936 je izvoz celuloze iz Češkoslovaške znašal 109.700 ton, v vrednosti 120 milijonov Kč. Leta 1937 pa se je dvignil na 135.000 ton, v vrednosti 234.300.000 Kč. Od tega zadnjega zneska je odpadlo na slovaško industrijo celuloze 170.000 Kč. Izvoz v klirinške države je znašal 25 do 30 odstotkov, v neklirinške pa 70 do 75 odstotkov.

Neprimerno bolj pa je narasla proizvodnja cementa na Slovaškem. Od 18.000 vagonov, kolikor so ga leta 1919 pridelali, se je do lani povečala na 50.000 vagonov. »Portland cementa« in na 3.000 vagonov boksita. Ta razvoj je treba pripisovati mnogo večji gradbeni delavnosti v zadnjih letih in deloma pri utrjevanju meje bivše češkoslovaške države. Cement so v glavnem izvažali v Nemčijo.

V zvezi z deviznim gospodarstvom se da reči, da cementna industrija ne prinaša deviz. Prinaša pa jih sladkorna industrija, še mnogo več pa industrija celuloze.

Napovedujejo med drugim tudi, da bo v kratkem zgrajena nova tovarna celuloze v Humeu na vzhodnem Slovaškem. Precejšen del njegovega kapitala bo nemški.

Zaloga sladkorja so ponavadi vsako leto hitro razprodane saj se sladkor lahko proda, po ceni se v tiste države, ki ga same dobi nimajo. Ker je toliko povpraševanja po njem, ima seveda tudi dobro ceno. Razne države si ga že kar naprej zagotove, da ga ne bi Slovaška prodala drugam. Plačajo ga v devizah. Mnogo ga je v zadnjem času kupila med drugimi državami tudi Švica, tako da starih zalog skoro ni več. Vnaprej si je zagotovila slovaški sladkor zdaj tudi Italija, ki je tudi glede tega te dni sklenila s Slovaško trgovinsko pogodbo.

Slovaška je torej res bogata dežela in tedaj ni čudno, da se nekatere države tako potegujejo, da bi si pridobile njeno prijateljstvo in sklenile seveda z njo tudi ugodne trgovinske pogodbe. Če bi Slovaška imela še tolikšno politično moč kot ima gospodarsko, bi se počutila brez dvoma še mnogo boljše.

Slovaške šole v tužini

V Bratislavi obstoji društvo, ki si je nadelo nalogo, skrbeti tudi za tiste Slovake, ki žive izven domovine, raztreseni drugod po svetu. Pred nedavnimi je to društvo prevzelo tudi skrb za slovaške šole v Romuniji, v Franciji, v Belgiji in Argentini. Dozdaj so bile te šole pod upravo raznih društev. To novo društvo pa ima namen, da v raznih krajih v tujini ustanovi nove slovaške šole in otrokom slovaških izseljencev prekrbi pouk in vzgojo v domačem jeziku.

Po nezakoniti poti v Sveto deželo

Z ladjami madžarske paroplovne družbe »MFTR« je odpotovalo iz Bratislave 380 Židov, ki bi se radi naselili v Palestini. Nimajo pa dovoljenja za naselitev v Sveti deželi in bodo zato zdaj poskusili priti tja po nezakoniti poti. V pristanišču v Kostanci se bodo vkrcali na neki parnik, ki bo plul pod zastavo republike Chile. Kakor poročajo, je to že drugi transport iz Slovaške, pričakujejo pa, da jih bo še več.

Popis tuje zemljiške posesti

Slovaški uradni list objavlja uredbo o registriranju zemljiških posesti, ki so v židovskih rokah. Za Žida velja vsak domači ali tuji zemljiški

posestnik, ki ga vladne odredbe smatrajo za Žide. Popisali bodo vse njive, pašnike, travnike, vrtove, gozdove, ribnike in neobdelano zemljišče in vsa poslopja, stanovanjska in gospodarska, ki so na njem. Poleg tega pa bodo popisali tudi vsa industrijska podjetja, pa čeprav bi morda bila pravno in gospodarsko samostojna, kakor na primer: tovarne špirta, sladkorne tovarne, pivovarne, žage, mlekarne, sirarne, tovarne skroba, kamnolome, opekarne, mline itd.

Kakor velevala vladni odlok, je treba na Slovaškem popisati kmetijska zemljišča, katerih lastniki so tuji. Z njimi bodo postopali na isti način kot postopajo druge države s posesti Slovakov, ki so se bili tam naselili in si s pridnimi rokami pridobili na pošten način svoje premoženje. Napovedujejo, da bo to popisovanje v dveh mesecih končano.

Treh državnih praznikov ni več

4. julija je slovaška vlada izdala odlok, s katerim se ukinito dosednji državni prazniki: 6. julija (praznik Jana Husa), 28. septembra (Sveti Vavrac) in 28. oktobra (dan, ko je bila proglašena bivša češkoslovaška republika).

Skoraj smrtonosno se je pred kratkim ponesrečil v Hollywoodu slovit filmski igralec Erroll Flynn, ki ga naše občinstvo pomni iz raznih velikih vlog, zlasti iz »Robina Hooda«, kot ga vidimo na zgornji sliki.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 8. julija: 12 Zdaj pa plošče v gosji red! Brez odmorov, brez besed! — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Zdaj plošče v gosji red! Brez odmorov, brez besed! — 14 Napovedi — 17 Otroška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgerson potoval s divjimi gosmi. — Povest v nadaljevanjih. b) Gasperček, lutkovna igra (člani rad. igr. družine) — 17.50 Pregled sporeda — 18 Za detopust igra Radijski orkester — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Beseda h kongresu Kristusa Krolja — 19.40 Napovedi — 20 O znanosti in kulturi (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Zlvalski krog: V raku sonce se premika, kakšna zdaj je zemlja slika! Pisan večer, ki ga izvajajo člani rad. igr. druž., vmes nekaj plošče. Sodelujeta Jožek in Ježek — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za vesel konec tedna, igra Radijski orkester.

Nedelja, 9. julija: 8 Dueti: klavir in harmonija — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Verski govor (p. dr. Tomaž Kurent) — 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve (nova masa) — 10.30 Citraške točke (plošče) — 11 Prenos promenade koncerta vojaške godbe — 12.15 Narodne pesmi naše grde, Polka Zupanova, na harmoniki spremlja g. Avgust Stanko — 13 Napovedi — 13.20 Nedeljski koncert Rad. ork. — 17 Kmetijska ura: Gospodarska navodila in tržna poročila — 17.30 Cimermanov kvartet, vmes poje g. Roman Petrovič ob spremljanju klavirja (g. prof. M. Lipovšek) — 19 Napovedi, poročila — 19.40 Nacionalna ura: Ideali naše mladine (Blagodej Radojevič) — 20 Koncert pevskega zbora »Cankar« — 20.45 Veseli zvoki (Rad. ork.) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za ples in boljše voljo (plošče).

Pisan drobiž

Znani muzej Prado je bil ponovno odprt. Predsednik nacionalnega zavoda za umetnost je izjavil, da se ni navzlic rdečemu terorju izgubila nobena slika omenjenega muzeja. Več del pa se nahaja še v Zenevi, odkoder bodo prispela v kratkem v Španijo.

Italijanski uradni list objavlja besedilo zakona o podeljevanju častnih kolajn materam, ki imajo najmanj 7 živih otrok.

Včerašnji peti dan preiskave zaradi katastrofe podmornice »Thetis« je bil posvečen proučevanju tehničnih podrobnosti ter zaslišanju tehničnih strokovnjakov o okoliščinah, preden se je podmornica potopila.

Nemški uradni list objavlja deseto uredbo, ki dopolnjuje določbe glede nemškega državljanstva. Najpomembnejše določbe te uredbe so sledeče: Židje bodo združeni v posebni zvezi Židov v Nemčiji »Reichsvereinigung der Juden in Deutschland«. Zveza bo imela sedež v Berlinu ter podružnice v raznih nemških središčih. Zveza bo vodila izseljevanje Židov ter skrbela za židovske šole in posebna židovska vprašanja. V zvezi bodo včlanjeni tudi Židje s Hansenovim potnim listom, ki prebivajo v Nemčiji. Tujim Židom je prav tako mogoče pristopiti k zvezi. Nadzorstvo nad zvezo bo vodilo notranje ministrstvo. Zveza Židov je dolžna ustanoviti v Nemčiji dovoljno število ljudskih šol ter paziti na to, da otroci šole obiskujejo. Razen tega lahko ustanovi tudi srednje šole ter posebne strokovne šole. Židje, ki živijo v Nemčiji, bodo lahko obiskovali samo šole, ki jih vzdržuje omenjena zveza. Nadzorstvo nad šolami bo vodilo prosvetno ministrstvo. Židovska zveza bo imela tudi dolžnost s svojimi sredstvi skrbeti za Žide, ki jim potrebna podpora, da ne bi ti Židje padli v breme ministrstvu za socialno politiko.

Iz Washingtona poročajo, da je umrl mornariški minister Swanson.

V bližini pristanišča je treščilo na letališču Tasignano na tla italijansko vojaško letalo. Pilot in oba mehanika so se ubili.

Listi objavljajo na prvi strani novo uredbo o Židih. Prav tako posvečajo listi temu vprašanju svoje uvodnike. »Völkischer Beobachter« trdi, da pomeni uredba prispevek k rešitvi židovskega vprašanja v Nemčiji. Združitev Židov v posebno skupino, bo omogočila več jasnosti glede židovskega vprašanja. Brez dvoma pa bo židovski problem rešen v celoti šele takrat, ko bo zadnji Žid zapustil nemško ozemlje. Na drugi strani dokazuje uredba, kako je nac.-soc. Nemčija navzlic škodi, ki so ji jo povzročili Židje, pripravljena izogniti se napetostim v zvezi s končno likvidacijo židovskega vprašanja.

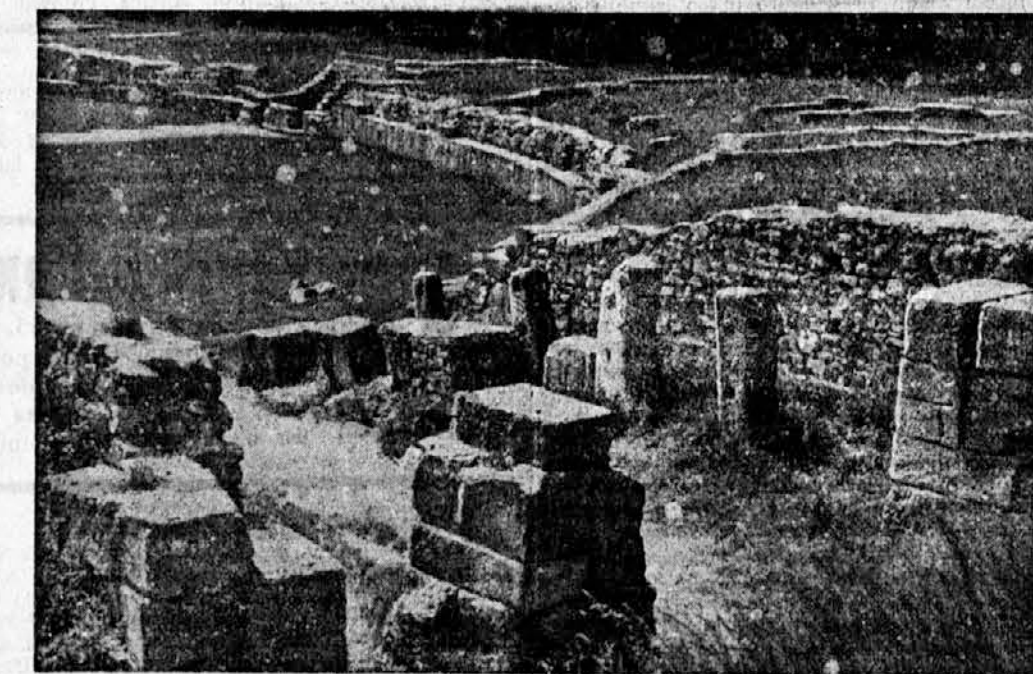
Časopisi spet pišejo o načrtu prodora, ki ga nameravajo zgraditi pod Bosporjem, 85 m pod morjem. Za železniško zvezo med Londonom in Kalkuto bi bil ta prodor ogromnega vojaškega pomena.

Neko vojaško letalo je padlo pri nočnih vajah blizu Cagliarija na tla. Vzrok še ni znan. Pri tej priliki se je ubilo pet vojakov, ki so se vozili s tem letalom.

Snoči je izbruhnil velik požar v slovitom mestu Listu na severnem Friziškem otoku. Zgoraj je mnogo čolnov in strojev, kakor tudi velike količine dragih lesa. Šele po dveh urah se je gasilec posrečilo požar omejiti. Škoda je velika.

Predsednik italijanske poslanske skupnosti, Benito Mussolini, ki je pred nedavnimi umrl.

V Carnuntu, nekdanji rimski obmejni postojanki ob Donavi, so odkopali ostanke velikega amfiteatra, ki jih vidimo na sliki.

R. L. Stevenson:

OTOK GLASOV

Keola je stekel po obrežju, ki ga je pokrival bleščeči pesek in ki so ga tvorile korale, pomešane s čudnimi školjkami. Pomislil je v svojem srcu:

»Kako to, da tega obrežja ne poznam? Prišel bom epet sem in si bom nabral školjk.« Pred njim se je odražala od neba vrsta palm; te palme pa niso bile podobne palmam na osmerih otokih, ampak so bile visokorasle, svezje in lepe, in njih suho listje je iz zelenja blestelo kakor samo zlato, in epet je pomislil v svojem srcu:

»Čudno je, da tega gaja še nisem bil odkril. Vrnil se bom sem, ko bo vroče, in bom tud spal.«

In dejal si je: »Kako vroče je nenedoma postalo!« Kajti na Havajih je bila zima in dan je bil hladen. In še si je mislil: »Kje pa so sive gore? In kje visoka pečina z visečim gozdom in s kričečimi pticami? In čimbolj je razmišljal, tem manj je pojmlil, v katerem koncu otoka se je bil epustil na zemljo.

Ob robu gozda tam, kjer je nehalo obrežje, je raslo zelišče, drevo pa globlje v notranjosti otoka. Ko se je Keola zdaj približal drevesu, je zagledal deklico, ki ni imela na sebi ničesar drugega kakor listnat pas.

»Glej no,« si je dejal Keola, »zastran obleke pa v tem delu dežele res niso preveč natančni.« In sredi razmišljanja se je prekinil, ker mu je prišlo na misel, da bi ga utegnili zagledati in zbe-

žati. Ker je opazil, da še vedno strmi nekam predse, se je ustavil in zagledal neki napev. Pri njegovem glasu je planila. Njen obraz je bil pepelnato siv; v to in ono smer je pogledala, in njena usta so ostala odprta, ker se je bila v dno duše prestrašila. Čudno pa je bilo to, da se njene oči niso ustavile na Keoli.

»Dober dan,« je dejal. »Ni se ti treba tako batiti! Ne bom te pojedel!« In komaj je bil dobro odprl svoja usta, je mlada ženska izginila v grmovju.

»To so ti pa čudne navade,« si je dejal Keola, ter stekel, ne da bi razmišljal, kaj počenja za njo.

Med tekom je dekletu neprestano klicalo besede v nekem neznanem jeziku, ki na Havajih ni bil v rabi, vendar pa je bilo nekaj izrazov takih, da so bili čisto podobni. Keola je razumel, zakaj vpije: da bi priklicala druge ljudi — moške žene, in otroke, in vsi vsi skupaj so tekli kar so le mogli, prav k kor ljudje, ki bežijo pred ognjem. Tedaj pa je že sam začeljal občutovati strah in se je obrnil ter vzela s seboj listje, ki ga je bil nabral za Kalamakeja. In povedal mu je, kaj je bil videl.

»Ne brigaj se za te reči,« mu je odvrnil čarovnik. »S pomočjo tohle čarovnih sredstev se greva lahko sredi svetle dneva sprehajati, pa naju nihče ne bo videl, ker bova nevidna. Lahko pa bi naju kdo slišal, zato bo dobro, če se pogovarjava potihem, tako kakor govorim jaz.«

In že je napravil krog iz kamenčkov okrog blazinice ter je položil zelišča na eredo.

»Tvoja naloga bo,« je dejal, »da boš skrbel za to, da bodo zelišča lepo gorela in da boš pomalem netil ogenj ter nakladal. Medtem, ko bodo listi zaplamljeni (in to bo trajalo le kratek hip) moram opraviti svojo nalogo; in še preden bo pepel črn, naju bo ista slika, ki naju je bila pripeljala sem, epet odvedla nazaj. Pripravi zdaj zveplenka ter pazi, da me boš poklical o pravem času, da planeni ne bodo ugasnili in da ne bom ostal tu.«

Kakor hitro so listi zgoreli, je skočil čarovnik kakor jelen iz kroga ven ter začel teči po obrežju kakor loveški pes, ki se je bil okopal. Med tekom pa se je pripogibal neprestano ter pobiral školjke; in Keola se je zazdelo, da so se zasvetile, ko jih je pobral. Listi so goreli z jasnimi in čistimi plamenom, ki jih je naglo požiral. Prav kmalu je imel Keola le še pest listja, čarovnik pa je še vedno dirjal in se priklanjal daleč tam na drugem koncu obrežja.

»Nazaj!« je zavpil Keola. »Nazaj! Listje je ekoraj že pogorelo.«

Pri teh besedah se je Kalamake obrnil, in če je bil prej tekkel, je zdaj prav gotovo letel. Toda kakor naglo naj je tudi zdaj tekkel, še bolj urno je gorelo listje. Skoraj je bil plamen že ugasnil, ko ee je z velikanskim skokom pogljal na blazinico. Piš, ki ga je bil napravil s svojim skokom, je pogasil plamen in v istem trenutku eo obrežje, sence in morje izginili in spet sta stala v somraku zakajene sobe ter bila spet vsa pretresena in osepeljena. In na blazinici pred njima je ležal kup svetlih dolarjev, Keola je planil k

oknu, potegnil zavese vetrar, in glej, parnik je bil ob pomolu, tik ob obrežju ee je narahlo pozibaval na valovih.

Prav to noč je povedel Kalamake Keolo vetrar ter mu stisnil pet dolarjev v roko.

»Keola,« je dejal, »če si pameten mož (dvomim pa, da bi bil), potem si boš mislil, da si danes popoldne na verandi čvrsto zaspal in si v spanju sanjal. Nisem človek goetih besed ter imam navadno za svoje pomočnike ljudi, ki imajo kratek spomin.«

Niti besede več ni dejal Kalamake in tudi nikdar več ni te zadeve vzel v misli. Toda Keola je neprestano rojila po glavi, podnevi in ponoči — in če je bil že prej len, zdaj sploh ni več hotel priti nobeno delo.

»Čemu pa bi tudi delal,« si je mislil, »ko pa imam tasta, ki dela iz morskih školjk dolarje.«

Kmalu je njegov delež, ki mu ga je bil dal Kalamake, skopnel. Vsega ga je bil porabil za lepe obleke. In nato mu je postalo žal.

»Saj je bil,« si je govoril, »napravil mnogo boljše, če bi si bil kupil koncertino, s katero bi se lahko ves dan imenitno zabaval in si krajšal čas.«

In začel se je jeziti na Kalamakeja. »Ta človek ima pasjo dušo,« si je mislil. »Kadarkoli ee mu zljubi, si lahko na obrežju nabere dolarjev, mene pa pusti, da koprnim po koncertini! Toda naj se le pazi: nisem otrok, zviti sem kakor on in vem za neko skrivnost.« Nato je govoril s vojo ženo Lehuo ter ee ji pritožil nad vedenjem njenega očeta.

»Očeta rajši pustim pri miru,« je dejala Lehuo.

»V nevarnost se podaja, kdor poskuša prekršiti njegove načrte!«

»Mar mi ga je!« je vzkliznil Keola ter tlesnil s prsti. »Držim ga za nos in ga lahko prisilim, da bo moral napraviti vse, kar ee mi bo le poljubilo.« In povedal je Lehuo zgodbo, ki jo je bil doživel.

»Napravi, kar hočeš,« je dejala, »eno pa ti povem: tako gotovo, kakor boš ti mojemu očetu poskušal kaj zažesti, tako gotovo nikdar več ne bo o tebi ničesar slišati. Pomisli na tega in onega, pomisli na Huo, ki je bil lord reprezentančne hiše in je šel vsako leto v Honolulu, pa niso mogli za njim najti nobene kosti in nobenega lasu. Spomni se Kamaue, kako ee je posušil, da je bil tak kakor sukančeva nit, tako da ga je njegova žena s eno samo roko lahko dvignila od tal. Keola, v rokah mojega očeta si tako brez moči in neboljen kakor dojenček; vzeli te bo med palec in kazalec in te bo pojedel kakor ostrigo.« — Zdaj ee je Keola v resnici zbal, bil pa je tudi ničemerem in zato je vzrožil na ženine besede:

»Dobro,« je dejal, »če tako misliš o meni, potem ti bom pokazal, da ee močti.« In odšel je naravnost k svojemu tati, ki ee sedel v stanovanjski sobi.

»Kalamake,« je dejal, »rad bi imel koncertino.«

»Tako, ali res?« je rekel Kalamake. »Res, ee odvrnil Keola, »in prav ee, da ti povem naravnost. Trdno sem namenjen, da jo bom dobil. Moč, ki pobira dolarje po obrežju, si brez dvoma lahko privoščim koncertino.«

»Tako, ali res?« je rekel Kalamake. »Res, ee odvrnil Keola, »in prav ee, da ti povem naravnost. Trdno sem namenjen, da jo bom dobil. Moč, ki pobira dolarje po obrežju, si brez dvoma lahko privoščim koncertino.«

»Tako, ali res?« je rekel Kalamake. »Res, ee odvrnil Keola, »in prav ee, da ti povem naravnost. Trdno sem namenjen, da jo bom dobil. Moč, ki pobira dolarje po obrežju, si brez dvoma lahko privoščim koncertino.«

»Tako, ali res?« je rekel Kalamake. »Res, ee odvrnil Keola, »in prav ee, da ti povem naravnost. Trdno sem namenjen, da jo bom dobil. Moč, ki pobira dolarje po obrežju, si brez dvoma lahko privoščim koncertino.«

»Tako, ali res?« je rekel Kalamake. »Res, ee odvrnil Keola, »in prav ee, da ti povem naravnost. Trdno sem namenjen, da jo bom dobil. Moč, ki pobira dolarje po obrežju, si brez dvoma lahko privoščim koncertino.«

»Tako, ali res?« je rekel Kalamake. »Res, ee odvrnil Keola, »in prav ee, da ti povem naravnost. Trdno sem namenjen, da jo bom dobil. Moč, ki pobira dolarje po obrežju, si brez dvoma lahko privoščim koncertino.«